JULKINEN SEKTORI VOI OSTOVOIMALLAAN EDISTÄÄ KIERTOTALOUTTA

NYKYTILANNE

ONGELMA

TARVITSEMME 2,5 - 3,5 MAAPALLOA

JULKISEN SEKTORIN VOIMA KIERTOTALOUSHANKINNOISSA

Julkinen sektori Euroopassa ostaa vuosittain tuotteita ja palveluita noin 2000 miljardin arvosta. Se on noin 14% EUn BKT:sta.

RATKAISU

Kiertotalous on talousjärjestelmä joka edustaa ajattelutavan muutosta, jossa yhteiskunta rinnastuu luontoon, ja tavoitteena on luonnonvarojen säästö, suljetut energia- ja materiaalikierrot sekä kestävä kehitys.

5 ASKELTA MARKKINOIDEN SITOUTTAMISEEN JULKISISSA KIERTOTALOUSHANKINNOISSA

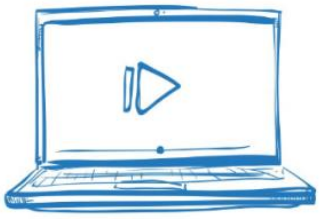

1 YLEINEN TIEDOTUSTILAISUUS

Online-suoratoisto, jonka aikana uusi kiertotalousfokus valituissa kunnan tarjouspyynnöissä ilmoitetaan ja selitetään.

2 NÄYTÖSSEMINAARI

Esimerkki: Kiertotaloushankinta julkisella sektorilla. Huonekalualan kiertotaloushankinnan ajatteluprosessin selittäminen sekä hyvien käytäntöjen esittäminen.

3 SEMINAARI

(Mitä me haluamme tulevalta toimistohuonekalun hankinnalta?) Kunnan esitys kiertotalouskalusteiden tarjouskilpailusta, siinä olevista vaatimuksista ja odotuksista palautteen saamiseksi yrityksiltä.

4 PALAUTE YRITYKSILLÄ

Kiertotaloushankintadokumentteihin liittyvän palautteen kerääminen yrityksiltä ja niiden analysointi sekä suositusten toimeenpano.

5 KIERTOTALOUSHANKINTOJEN VUOROPUHELU

Avoin tilaisuus, jossa hankintapyyntö esitellään kaikille kiinnostuneille yrityksille

MATERIAALIEN KIERTO

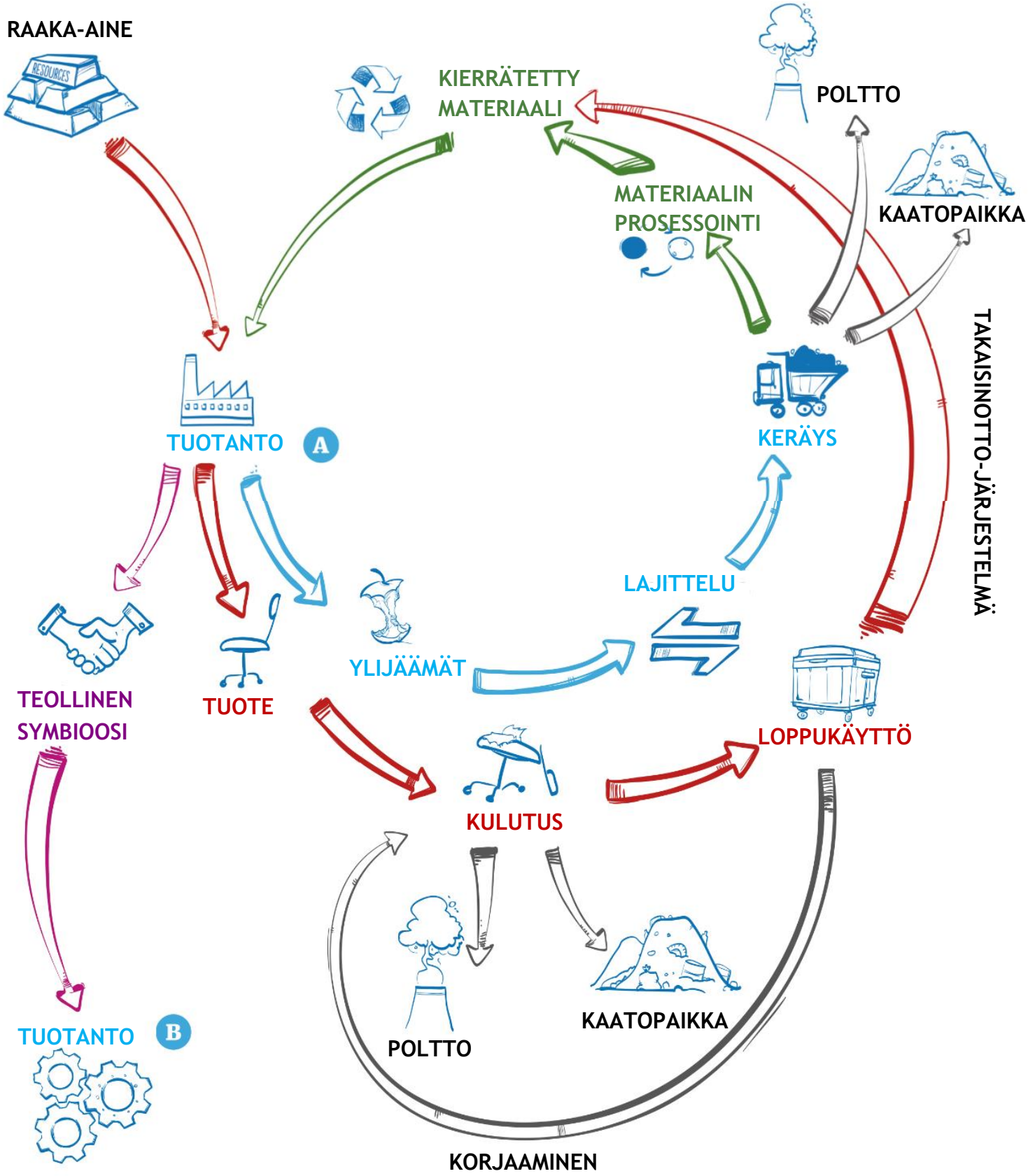

Interreg Baltic Sea Region
EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
Circular PP

www.circularpp.eu

KIERTOTALOUDEN STRATEGIAT

Yrityksillä on erilaisia suunnittelu-, tuotanto- ja uudelleenkäytön strategioita

Yhteiskäyttöalustat
Käyttäjien välisen vuorovaikutuksen mahdollistaminen fyysisten ja virtuaalisten alustojen markkinoita hyödyntäen.

Riittävyyden malli
Resurssien absoluuttisen käytön vähentäminen vaikuttamalla ja hillitsemällä kulutuskäyttäytymistä.

Pitkän elinkaaren malli
Tuotteet säilyvät omistajillaan pitkään ylläpidon, tuotelaajennusten ja uudistamisen avulla.

Suoritteisiin perustuva malli
Ei omistusta, maksetaan käyttöoikeudesta tai käytöstä.

Teollinen symbioosi
Resurssitehokkuuden parantaminen hyödyntämällä teollisuuden sivutuotteita.

Uusiutuvien luonnonvarojen käyttöön perustuva toiminta
Yritysten toiminta perustuu uusiutuvien energialähteiden käyttöön.

Kiertoihin perustuva tarjonta
Uusiutuvat, biohajoavat ja kierrätettävät materiaalit, jotka minimoivat tuotteiden sisältämät haitalliset aineet.

Kiertotalouden mukainen suunnittelu
Sisältää suunnittelun pitkäikäiseksi tai käyttöiän laajentamiseksi (eroteltavat tekniset ja biologiset osat, turvalliset materiaalit, luontoon palautettavat materiaalit), ympäristöystävälliseksi

Korvattavuus
Poistaa tarpeen hankkia tuote hyödyntäen innovaatioita tai tyydyttämällä tarve toisella tavalla (esim. dematerialisaatio, siirtyminen fyysisistä tuotteista virtuaalisiin)

Tuotannon optimointi
Tuotannon resurssitehokkuusstrategiat, kuten valmistaminen tarpeeseen, asiakkaiden äänestys, tuotteiden valmistaminen tilaustyönä, hidas valmistus, keveys, ketterä valmistus

Toiminnallinen kilpailutus
Innovaatioiden edistäminen käyttämällä toiminnallisia ominaisuuksia kilpailutuksissa tarkkojen tuotespesifikaatioiden sijaan.

Läpinäkyvyys ja kelpoisuus
Dokumentoinnin, sertifikaattien, standardien ja muiden tietolähteiden edistäminen, joilla voidaan todentaa tuotteiden kiertotalousväittämiä. Apuna voidaan käyttää ympäristömerkkejä, tunnettuja sertifikaatteja, kuten Cradle 2 Cradle®, tai todentamalla muulla tavoin.

Kiertotalouskriteerit
Käytetään ympäristömerkeissä ja vihreän hankinnan kriteereissä (EU GPP) tunnistettuja kiertotaloutta tukevia kriteerejä. Yksinkertaisimmillaan kiertotaloushankintoja voidaan tehdä käyttämällä näitä kriteerejä.

Kannustinmalli
Kannustinmallien hyödyntäminen, jolloin kaikki toimijat sitoutuvat kiertotalouden edistämiseen. Kolme tunnistettua mallia: 1) osto - uudelleenmyynti 2) osto - takaisinmyynti 3) tuote-palvelukonsepti (Jones, Kinch Sohn and Lysemose, 2017)

Toimitusketjun yhteistyö
Useamman toimijan kanssa solmitut hankintasopimukset, joilla edistetään toimijoiden yhteistyötä ja varmistetaan suljettujen kiertojen toteutuminen arvoketjussa.

Innovatiiviset hankinnat
Hyödynnetään hankintamenettelyjä, jotka edistävät innovatiivisten ratkaisujen käyttöönottoa (innovatiot, jotka ovat kaupallistettuja, mutta tarvitsevat laajempaa markkinaosuutta, jotta niiden käyttö vakiintuu), esikaupallisia hankintoja (T&K hankintaa käytetään uusien tuotteiden ja palvejujen kehittämiseen, joita markkinoilla ei ole aiemmin ollut).

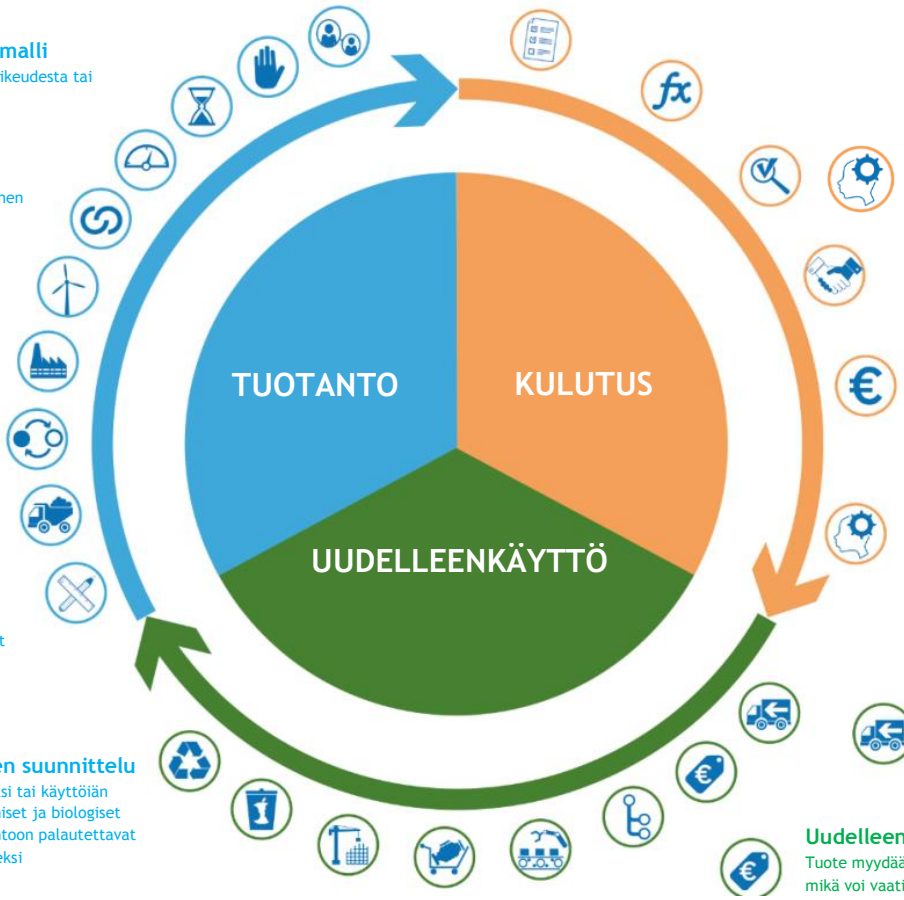

Käänteislogistiikka
Logistiikka, joka on suunniteltu ottamaan takaisin toimittajan oman tai keräämään toisten toimittajien tuotteita, komponentteja tai materiaaleja.

Uudelleenkäyttöön myynti
Tuote myydään käyttöiän lopulla toiselle käyttäjälle, mikä voi vaatia tuotteen korjausta.

Varaosien uudelleenkäyttö
Tuotteen osien varastointi ja palauttaminen käyttöön osana toista tuotetta.

Biologinen materiaalien hyödyntäminen
Sisältää: biokemiallinen raaka-aineiden otto, energian talteenotto, poltto (jäte muutetaan energiaksi), kompostointi (luonnollinen biologisten materiaalien hajoaminen), ja anaerobinen hajoaminen (tuottaa biokaasua ja mädätysjäännöksen).

Materiaalin kierrrätys
Sisältää: downcycling, upcycling ja kierrättämisen.

Kaskadit
Tuotteen siirtäminen toiseen arvoketjuun tai loppukäyttäjälle (esim. laadukkaiden tekstiilien käyttäminen rakennusmateriaalina, tai muuna tekstiilinä).

Teollinen laajentaminen
Teolliset prosessit, joilla lisätään tuotteen arvoa. Sisältää korjauksen ja ylläpidon, uudelleenvalmistuksen, kunnostuksen ja uudet käyttökohteet.

Uudistaminen
Infrastruktuurin, kuten talojen, siltojen ja rakennusten uudistaminen.

Circular PP
"Using Innovation Procurement and Capacity Building to Promote Circular Economy"
September 2017 - September 2020
Budget 2.45 milion Euro

KIERTOTALOUTTA EDISTÄVÄT HANKINTAKRITEERIT

KIERTOTALOUS

ÄLYKÄS TUOTE

Kierto
Tarvitsemmeko tuotetta?
Voimmeko käyttää tuotetta tehokkaammin (jakamalla)?
Pitkän käyttöiän malli

PITKÄN KÄYTTÖIÄN MALLI

Elinikäinen takuu
Käyttöohje
Klassinen muotoilu
Optimaalinen raaka-aineen käyttö
Optimaalinen energian käyttö
Uusiutuva energia
Huolto ja ylläpito

HUOLTO JA YLLÄPITO

Varaosien takuu
Huoltosopimus
Pienet korjaukset ja standardoidut osat
Helppo koottavuus
Uudelleenkäyttö

UUDELLEENKÄYTTÖ

Palautusjärjestelmä
maksu per käyttökerta
Liisaus
Lahjoitus
Käytettyjen tuotteiden myynti
Nykyaikaistaminen/uudelleenvalmistus

NYKYAIKAISTAMINEN/ UUDELLEENVALMISTUS

Uudelleenkäyttö
Varaosat
Sosiaalinen näkökulma - työllisyys
Lyhyet kierrot (kuljetukset)
Helppo korjattavuus
Materiaalin kierrätys

MATERIAALIN KIERRÄTYS

Ei haitallisia aineita
Mahdollista lajitella eri materiaalijakeisiin
Down-cycle materiaali
Up-cycle materiaali

LINEAARITALOUS